

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szombán és szombaton este.

Készítők: Kéziratokat viszza nem adunk.

Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.

Kiadóhivatal: Landosmann Miksa és Társai.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona. Negyed

évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetéseket a legutányosabb árban közölün

Ereők

koncentrációja.

A háboru óta már ismételen volt szó arról, hogy a parlamenti kisebbség részt vegyen és kapjon a kormányzásból, de ezáltal olyan komoly formában merült föl ez a kívánság, hogy többé már le sem fog kerülni a napirendről, míg csak ez a kérdés megoldást nem nyer. A munkapárt vezetősége és a kormány felhivatalosai még, napról-napra nyilatkoznak arról, hogy nekik nem kell a koncentráció, nekik sem kedvük, sem szándékuk, hogy az ellenzékkel egy asztalhoz üljenek le, de nem veszik észre, hogy a talaj recseg és ropog a lábaik alatt s hogy sokkal erősebb kezek vették kezükbe a politikai és parlamenti élet átalakítását mint aminő az ő kezük. Az meglehet, hogy nem akarnak az ellenzékkel egy asztalhoz ülni, de ennek más lesz a konzekvenciája, mint ahogy ők sejtik. Mert ha vonatkozásban mindvégig kitartanak, egy szép napon csak azt találják észrevenni, hogy ők azok, akik többé nem ülnek az asztal mellett.

Minden ország arra törekedett a háboru alatt, hogy a kormányban valamennyi pártot egyesítsen. Abban az óriási erőfeszítésben, amelyre a háboru valamennyi országot kényszeríti, szükség van arra, hogy igazán valamennyi erő egyesíthessék s ne egy párt, melyet a háboru kormányon talált, intézze egyedül az ország dolgait, amelynek alapjait most talán a századokra rakjuk le. De nem is beszélhetünk arról, valójában egy párt intézi az ország sorsát, mert hisz a munkapárt csak egy gép, mely amely a kívánt pillanatban leszavas.

A kormány a parlamentben maga is csak strajfzás Tisza István körül, mint az ismert hazstaggi one truppokban a primadonna körül, esupa konnatr és ripacs van. Nem lehet tehát valójában párturalomról, hanem csakis Tisza István diktatúrájáról beszélni. Hiába érvelnek tehát azzal, hogy nincs jogosultsága egy koncentrációnak, mert a munkapárt többségben van a parlamentben s így nincs szükség az erők egyesítésére.

A munkapárt, ez a renyhe, tehetségtelen, rosszindulatú s szűk látókörű, mátról holnapra, gondoló hústömeg, nem az a "többség" szabadva azt a jogot adni, hogy

tisztán számbeli többségénél fogva kisajátítsa magának az ország jelenét is, jövőjét is. Még a jelent nem is sajnáljuk tőle, de kétségbeesítő gondolat is, hogy az új Magyarországnak alapjait ez a kormány rakja le, s hogy az legyen az, amely Magának sajátít ki minden jogot és minden hatalmat, állandóan bevégzett tények elé állítja az országot s az utólagos „kritika jogát” adja meg azoknak, akik a munkapárton kívül állanak.

Elhisszük, hogy ez az állapot nagyon kényelmes Tiszának és pártjának. De ez nem változtat a sorsán. A koncentráció, vagy nevezsük, ahogy akarjuk, szóval a kisebb parlamenti partoknak a kormányzásban való részvétele meg fog történni, akár akarja a munkapárt és Tisza, akár nem. Ha nem lehetvelük, meg fog történni ellenük.

A közönség kijátszása.

Mit tapasztaltunk a piacon?

Bármily magasán maximalizálják is a hatóságok a külföliele közszükségleti cikkek árát, a termelők és eladók rögtön minimalizálnak tekintik az árakat s ahol csak lehet hatósági árnál magasabbat kérnek árueikéikéért. Megkezdődik a házalás, mely kényelmesebb úgy az eladóra, mint a közönségre nézve is, mert az e adónak nem kell egy osomó éhes emberrel tárgyalnia, a háziassezonyok pedig nem kell otthon hagyni öhezű, mosdatlan gyermekeiket, hanem lakásukon is beszerezhetik a szükségeltető élelmiszerek egy részét. A házalás tehát károsnak, vagy veszedelmesnek épenységgel nem mondható, mert ezzel lenyegesen megkönnyebbül sok szegény asszony sorsa, ami bizony különösen a gyermeknevelés tekintetében nem megvetendő eredmény. Mindössze csak az a hátránya van, hogy szabályellenes és hogy ilyenkor az e adók kényők-kedvők szerint nyusznak a vásárlókat.

Most azonban nem arról akarunk beszélni, hanem a tejjpiacon divatúvált ama szosásról, melyet a hatóságoknak semmi szin alatt sem szabad tovább tűrniök. A falusi tejassezonyok tejjel, tejjelével, vajjal és túróval jól megrakodva bejönnek Ujhelybe és elhelyeskednek a tejjpiacon. Ott aztán úgy tessznek, mintha birtelen valami halaszthatatlan dolguk lenne: eltávoznak kosaraiktól, nem félve attól, hogy avataltan kezek kikutatják azok tartalmát. Természetesen szemmel tartják azért kosaraikat. Távozásuk után

néhány percet egy másik asszony érkezik a kosárba. A járó-kelő, mozgolódó közönség perze nem ismeri sem egyiket, sem másikat, a rendőrök maguk sem és az új asszony számbavesszi a kosár tartalmát. Valamit motyog, fölemeli a kosarat és pár lépéssel odább viszi. Motyogatos egy kicsit a kosárba, aztán ő is otthagyja. Akkor jön vissza a kosár igazi tulajdonosa, aki már nem találja a kosár tartalmát, hanem benne helyette pénz, mint a másik asszony, aki nem más, mint egy kofa, elvitte az árut, a pénzt meg óvatosan a kosárba rejtette. Hogy a kofa aztán mit csinál, azt már mindnyájan tudjuk.

Tessék csak megfigyelni a tejjpiacon úgy hetivásár alkalmával, nem is kell ahhoz valami különös detektívtehetség, hogy mindent észre vegye az ember. Aztán tessék ezekkel a tejes asszonyokkal szigoruan eljárni.

Kapunk

katonai rendőrséget.

A háborus állapotokra való tekintettel a katonai rendészeti tenni valók végrehajtására külön szervezet alakított a hadügyminiszterrel egyetértőleg a honvédelmi miniszterrel. Ez a szervezet: a katonai rendőrség. Ilyen rendőrség működik az ország igen sok helyén és fogja rövidesen nálunk is működését megkezdeni.

A katonai rendőrség szervezésére vonatkozólag megkérdeztük Schmidt Lajos rendőrkapitányt, aki közvetkezőket volt szives mondani. Különösen a főispán ur személyes és sürgető intervenciólálásának köszönhetjük, hogy kapunk katonai rendőrséget, mely 4 közlegényből 8 altisztból és egy tiszt-parancsnokból fog állani.

A katonai rendőrség felállításában azonban semmiben sem korlátozása a polgári rendőrség jogait és kötelességeit, még abban a tekintetben sem, hogy a közrend és közbiztonság érdekében katonai személyekkel szemben is fellépjen, ha megfelelő katonai erő nincs jelen.

A legénység rendez katonai oktatásban részesül, őrszem és minden egyéb nyílan szolgálatot teljesít, mint a polgári rendőr.

A katonai rendőrség fegyverhasználatát a katonai szolgálati szabályzat állapítja meg. Eszerint nemcsak tetteges bántalmazás, vagy támadással való veszélyes fenyegetés esetén van helye a fegyverhasználatnak, hanem akkor is, ha valaki a

nkatonai őrséget durván a figyelmes tetés dacára is tovább sértegeti s tovább, ha valamely elfogott veszélyes büntettes elmenekült és fenyegető felszólítás dacára sem áll meg a másék, mint fegyverhasználat által elmenekülése meg nem akadályozható.

A vidéken szervezendő katonai rendőrséget a polgári hatóságokkal egyetértőleg a honvédkerületi parancsnokság intézkedései alapján az állomásparancsnok állítja fel. A katonai rendőrség vezetője az állomásparancsnoksághoz beosztott. A helyőrség területi kiterjedésének megfelelőleg kerületekre osszik s a kerületek élén is egy-egy tiszt, vagy altiszt működik, megfelelő számu járó-össztaggparancsnokkal és legénységgel.

A katonai rendőrség úgy a fővárosban, mint a vidéken kinszólag a katonai rendészettel végi s a küvetkező körülmények megszüntetésére és megtorlására kell törekednie: Ittasság, éjjeli kőborlás, taka rodón tui kimaradás, koldulás katonai egyenruhában, illetve magaviselet. Nyilvános helyiségek, lebutjuk átkutatása, hol gyanus elemek tartózkodnak, vagy amelyeknek látogatása a katonákra káros. Kutasítás szűkönyvek és kőmek után. A katonai rendőrség járőre nyilvános helyekre, mint a vendéglő, kávéház, szálláshelyek, elvileg csak rendőrségi közeg kíséretében és csak akkor mehet be, ha a helyiséget a járőrpáncsnok vagy a rendőrségi közeg előzetesen megismerli és ő is szükségesnek tartja az adott esetben való eljárását, mint amilyen a letartóztatás vagy igazoltatás.

Naponta tömegesen érkesnek fejelentések ismeretlen tettesek ellen, akik már nemcsak magán hártartások élelmiszerekéleteit hámlátállományait dősszájják, hanem rendszeresen lopják a vasuti raktárakból, waggonokból az érkesző küldeményeket. Ezek megállítására a csendőrlégénység létszámát is 8 emberrel szaporították, akik a vasuti állomáson fognak szolgálatot teljesíteni.

A katonai rendőrség a háboru tartama alatt működik s a rendez bekeviszonyok beköszüntetésével feloszik.

As új intésemény hasznoskiegészítője lesz a rendőrség tevékenységének és údvös szolgálatot fog tenni úgy a közbiztonság fenntartásánál, mint pedig a köslelmiszerek körül, ahol pedig már különösen ideje, hogy a polgárság indokolatlan türelmetlenségének és oktalan savargásának vége szakadjon.

HIREK.

— **Kiltüntetés.** Táborigen kapjuk a hírt, hogy Kaskó Endre tüzér őrvezető az ellenség előtt tanúsított vitézságát és magatartását „vaskeresztet” kapta.

— **A Tokaj-Hegyaljai Szőlőgazdák Törkölyfűző Szövetkezete** a törkölyfűzést megkezdte Abaujszántón és Sátoraljujhelyen, befejezte Mádton, ahol most már csak finomítás folyik. Ismételten figyelemstetünk mindenkit, akinek még törkölye kifőzésvár, hogy azt főzés céljából mielőbb jelentse be, mert a főzések befejezésükhöz közelednek s így könnyen megtörténhetik, hogy törkölyük kifőzetlenül marad, mi pedig mindenféle szempontból veszteség volna. A szövetkezet tárgyalásokat folytat a préselt borseprő minél előnyösebb értékesítése céljából, éppen ezért figyelemstetjük az érdekelteket, hogy borseprőjük értékesítésével ne siessenek, az eladásra váró mennyiséget a Törkölyfűző Szövetkezetnél (Sáros-patak) jelentse be, ahol is a továbbiakra nézve a szükséges tájékoztatót megkaphatják.

— **Az adóbevételek idejének elhalasztása.** Tudvalevő, hogy az új vagyonadó és jövedelemadó változásokat március hó 30-ig kellett beadni az adózó feleknek. A Kereskedelmi és Iparkamárák elterjesztésére, mint halljuk, a m. kir. pénzügyminiszter a határidőt április hó 30-ig kiterjeszti. Az erre vonatkozó rendelet legközelebb megjelenik.

— **A fatermelésnél alkalmazottak felmentésének meghosszabbítása.** A kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a honvédelmi miniszter rendeletével a fatermelésnél, gőzfűrészeknél, tűzifa nagyvágóknál és az erdészeti építkezéseknél alkalmazott legénységben állományú népfőnököknek március hó 31-ig megadott felmentése további intézkedésig hivatalból meghosszabbítatott, a bányász- és talpfatermelés érdekében felmentetteknél pedig a meghosszabbítás arra való tekintet nélkül asól, hogy a népfőnökök vagy katonai szolgálatra kötelezettek-e. Az érdekeltek a közigazgatási hatóságoknál jelentkezni tartoznak.

— **Az olajközpont ellenőrzési jogkörre.** A kereskedelmi miniszter ma felhatalmazta az Olaj- és Zsírderékügyi Bizottságot, hogy a növényi és állati olajoknak és zsíradóknak előállításával és feldolgozásával vagy forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok üzemi ellenőrzése és ebből a vállalatok üzleti könyveibe is bekinthessen.

— **A nikkeli huzsfillérek bevonása.** A hivatalos lap csütörtöki száma közli, hogy az állami pénztárak és hivatalos kötelesek a huzsfilléres nikkelterméket április 30-ig mindenemű fizetésnél és beváltásnál névértékben elfogadják, mert a határidő leteltével megszűnik a beváltásra irányuló mindenemű kötelezettség.

— **Birtok-eladás.** Mailáth József v. b. t. t. vármegyének egyik legtekintélyesebb főura, karádi birtokát eladja. A szociális működéséről kezdve földön jó hírnévnek örvendő főur, a birtok értékesítésénél senki feledkezett meg a kis emberekről s az eladásnál kikötötte, hogy 3000 hold a kisgazdák között parcellázandó.

Ez a gyakorlati birtokpolitika, mely új vért ad gazdasági életünknek s ezt kellene követni mások. Kés is, különösen pedig az államnak. Az egész Mailáth-féle birtokot megvehette volna az állam és parcellázhatta volna különböző birtoktestek szerint.

— **Ütessünk gyümölcsfákat.** A megnevezett körülményes folytán már a közelmultban is tapasztalható volt a gyümölcsnek, mint más élelmiszer helyettesítőjének nem kicsinyelhető fontossága. Sajnos, az időkolatlan fölthaj gyümölcsösök is erre mutatnak. A legnyomatékosabban ajánlható tehát a gazdaközösségnek, valamint házikertek birtokosainak, hogy a gyümölcstermelés új fák kiültetése, esetleg újabb gyümölcsösök létesítése által tőlük tehát hősleg fokozzák. Ezáltal nemcsak saját háztartásuk gondjain könnyítene, hanem a gyümölcs árubaocsátása által polgártársaik is segítenek, a gyümölcsösök szabályozására is hatással lesznek. Ütessünk még a tavasszal minél több gyümölcsfát.

— **Megszűnik a gépkezelői szabadság.** Érdekes rendelet kibocsátására készült a honvédelmi miniszter. Lehetetlenné fogja tenoi azokat a visszaéléseket, amelyeket a csépgépkezelői, szőlőri és motorvezetői, valamint fűtői bizonyítványokkal a háború kezdete óta elkövetnek. Tudvalevőleg a mezőgazdasági munkálatok zavartalan lebonyolítására minden esztendőben jelentékeny számmal szabadságnak katonákat. Az erítés és a termés betakarításának munkája olyan fontos, hogy még a fronttól is tömegesen küldték háza olyan egyéneket, kiknek gépkezelői, vagy fűtői bizonyítványuk van. Ezekkel a bizonyítványokkal a háború alatt sok visszaélés történt. Gépkezelői és fűtői bizonyítványt tömegesen szereztek olyan egyének, akik soha életükben nem voltak gépkezelők. Közkezen forgó kimutatás szerint Magyarországon az utóbbi 1 év alatt 40 ezren szereztek ilyen gép- és motorkezelői, valamint fűtői vizsgálati bizonyítványt, akik között mindenféle foglalkozásuk szerepelnek. A honvédelmi miniszter véget vet e visszaéléseknek és megiltja, hogy mezőgazdasági, gépkezelői szabadságot kapjanak azok, kik a háború alatt szereztek meg bizonyítványokat.

— **Az idegenből jött munkások orvosi vizsgálata.** A belügyminiszter tavirotat küldött az alispánnak, hogy mivel az ország több részében járványos betegségek dúlnak, az idegenből a vármegyébe jött mezőgazdasági munkásokat azonnali orvosi vizsgálataknak kell alávetni, azután pedig kéthetenként kell őket megvizsgálni.

— **Foglalkozás nők részére.** Férfi munkaerő hiányában, az érkezett leveleket a helybeli postahivatal vezetője nékel chajtja kikézbcsítenni, mert is 3—4 irni, olvasni tudó nővan szükség. Előnyben részesülnek hadiárva és olyan özvegyek, akiknek a férjük a harctéren esett el, vagy a harctéren szerzett betegségben halt el. Járulékoság 2 korona napi díj és 25 korona havi önkénti háborús segély, zubbony és sapka. Akik a kézbcsítoi állásokra igényt tartanak, jelentkezzenek a postahivatal vezetőjénél.

— **Az Érdekes Újság** az új évnegyed közbőben büszkén mutathat rá arra a népszerűsége, mely a magyar közbönség soraiban körülveszi. Ez a népszerűség jogosult, mert Az Érdekes Újság a legfűrgőbbben számol be a legművészebb és legérdekesebb képbm a világ eseményeiről. Hü tükre a nagy háborúnak, de emellett nincs olyan feljegyezni való esemény, melyet képbm meg ne örökítene. Művészi kiállításai mind díszesebb és tökéletesebb. Színes mélynyomású képei, melyeket a nyomdai pár szenzációjaként mostanában bevesetett, ünnepi számaiban már állandósultak és husvéti, aztán pünkösdi számaik is ilyen színes mélynyomású művészi képek díszítik. Aki 5 koronával egy negyedévre előfizet, minden ráfizetés nélkül kapja meg a gazdag husvéti és pünkösdi számot összes mellékletével együtt, bár ezek ára egy korona lesz. Az Érdekes Újság előfizető köz belépni azért is előnyös, mert az előfizető ingyen kapják az esetleges rendkívüli számokat is. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal Budapest, V., Vilmos császár ut 78.

Zongora-hangoló

már megérkezett.

Előjegyzéseket elfogad Landemann Miksa és Társa papirkereskedése.

Mai távirataink.**Visszavert orosz támadások.**

Budapest, ápr. 2.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Keleti hadszíntér:

József főherceg vezérezredes arcvonalán sokszorososan fokozott haditevékenység folyt, a Szlancz völgyben egy gyengébb, az Uz völgytől délre pedig egy erősebb orosz előretörést vertünk vissza az ellenség jelentékeny veszteségei mellett. Az Erdős-Kárpátokban felderítő osztagaink eredményesen működtek. Keletgaliciában és Wolhíniában nem volt különös esemény.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

Vátozatlan.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese

Váltakozó harcok nyugaton.

Berlin, ápr. 2.

A német nagyvezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Arras és az Aisne között tegnap, ugyszintén ma reggel harcok fejlődtek, különösen Ba-paumontól Croisillebe és Cambraiba vezető műút mentén, valamint a Somme mindkét partján St.-Quentin-től keletre ugy az angolok, mint a franciák nagy erőket vetettek harcba, amelyek tüzérségünk tüzhatása alatt többször visszaözlöndöttek és csak jelentékeny áldozataikkal mellett, 50 foglyot és né-

hány gépfegyvert is veszítve, foglaltak. A parancs folytán hátráló csapatainktól területet. Az ainei csapatorna két oldalán, valamint a Vrainy fensíkon csak veszteségteljesen és keveset haladtak előre, a francia támadások a vidéket a legapolékosabban ismerő útegeink teljes hatása miatt. A Champagneban tüzérségünknek a támadásra készenlébe helyezett francia csapatok árkaik ellen irányított megsemmisítő tüzelése a Nipontól délre fekvő magaslat elleni támadást megakadályozta.

Keleti hadszíntér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonal: A Duna mentén tüzelésünkkel meghiusítottunk egy orosz előretörést. Lucktól nyugatra Swiniuchynal rohamcsoportjaink az ellenség árkaiból több foglyot hoztak magukkal.

József főherceg vezérezredes arcvonal: Az erdős Kárpátokban a Ludován felderítőink sürtiportyázásai közben egy alkalommal robbantással elpusztítottak egy ellenséges aknamezőt. Az Uz völgy két oldalán fekvő határmagaslatok ellen az oroszok erős tüzérségi tűz után 7 kilométer szélességben támadást intéztek, rohamhullámaik tűzünkben egy helyen összeomlottak. A fő támadástól kisebb előretöréseik szintén meghiusultak.

Mackensen vezértábornagy arcvonal: Nincs újság.

Macedon arcvonal: A tavak szorosában eredménytelen maradt egy ellenséges felderítő előretörés. A Doiran-tótlól délre egy rohamcsapatunk benyomult az angolok állásaiba és leverte az őrség egy részét és számos foglyot tért vissza.

LUENDORF,
első főszállásmester.

Eladó ház.

Jókay-utca 39. szám alatti magános ház, amely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, élskamara, pince, nagy gyümölcsös kert és egyéb mellékhelyiségekből e l a d ó.

Bőv. felvilágosítás ugyanott.

Menvasszonyi kelengye

bevásárlásnál ajánljuk

Szegő Sándor

ruhaáruháznak nagy fehérnemű osztályát. Esőirangu árak, olcsó árak.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○
○ **Lónyay-utcán** ○
○ **az 52. számu** ○
○ **h á z** ○
○ **eladó. Értekezni** ○
○ **ugyanott lehet.** ○
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○